

Pozmeňujúci a doplňujúci návrh 1**James Nicholson**

v mene skupiny ECR

Správa**A7-0225/2010****José Bové**Spravodlivé príjmy pre poľnohospodárov: lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe
KOM(2009)0591 – 2009/2237(INI)**Návrh uznesenia (článok 157 ods. 4 rokovacieho poriadku), ktorým sa nahrádza návrh nelegislatívneho uznesenia A7-0225/2010***Európsky parlament,*

- so zreteľom na oznámenie Komisie z 28. októbra 2009 s názvom Lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe (KOM(2009)0591) a na rôzne pracovné dokumenty priložené k tomuto oznámeniu,
  - so zreteľom na záverečné odporúčania skupiny na vysokej úrovni pre konkurencieschopnosť agropotravinárskeho priemyslu zo 17. marca 2009¹,
  - so zreteľom na svoje uznesenie z 26. marca 2009 o cenách potravín v Európe²,
  - so zreteľom na svoje vyhlásenie z 19. februára 2008 o vyšetovaní a náprave zneužívania postavenia veľkých supermarketov, ktoré pôsobia v Európskej únii³,
  - so zreteľom na závery prijaté Radou 29. marca 2010 o lepšom fungovaní potravinového dodávateľského reťazca v Európe⁴,
  - so zreteľom na správu Agropodnikanie a právo na potraviny, ktorú vypracoval osobitný spravodajca OSN pre právo na potraviny,
  - so zreteľom na článok 48 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a stanoviská Výboru pre životné prostredie, verejné zdravie a bezpečnosť potravín a Výboru pre vnútorný trh a ochranu spotrebiteľa (A7-0225/2010),
- A. keďže nestabilné ceny potravín a komodít v súčasnosti vyvolali značné znepokojenie nad fungovaním európskych a celosvetových potravinových dodávateľských reťazcov a schopnosťou splniť kľúčový cieľ dodávateľského reťazca, ktorým je poskytnúť

¹ http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/food/files/high_level_group_2008/documents_hlg/final_recommendations_hlg_17_03_09_en.pdf.

² Prijaté texty z tohto dňa, P6_TA(2009)0191.

³ Prijaté texty z tohto dňa, P6_TA(2008)0054.

⁴ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/agricult/113636.pdf.

poľnohospodárom spravodlivý príjem a európskym spotrebiteľom bezpečnú dodávku kvalitných výrobkov za ceny, ktoré sú ochotní zaplatiť, v celkovom politickom kontexte udržateľnej výroby a spotreby, ako aj rozmanitosti vzájomne závislých aktérov, ako sú poľnohospodári, spracovatelia a výrobcovia a poskytovatelia dopravných, energetických, baliacich a logistických služieb,

- B. keďže i keď ceny potravín vzrástli o 3,3 % ročne od roku 1996, ceny, ktoré dostávajú poľnohospodári, sa zvýšili len o 2,1 %, zatiaľ čo prevádzkové náklady stúpili o 3,6 % a podiel pridanej hodnoty v oblasti poľnohospodárstva v potravinovom dodávateľskom reťazci v rámci EÚ-25 klesol z 31 % v roku 1995 na 24 % v roku 2004,
- C. keďže v rámci každej reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky je nevyhnutné zohľadňovať výkyvy príjmov poľnohospodárov a to, do akej miery to spôsobuje, že poľnohospodári svojou prácou nedokážu vytvoriť primeraný príjem,
- D. keďže je potrebné zabezpečiť lepší prístup k trhom pre malé a stredné podniky v rámci celého dodávateľského reťazca,
- E. keďže v oznámení Komisie sa uznáva, že potraviny tvoria 16 % výdavkov európskych domácností, a teda vysoké spotrebiteľské ceny potravín sú zdrojom obáv, pretože vytvárajú tlak na príjmy domácností,
- F. keďže účinky koncentrácie trhu v ktoromkoľvek odvetví hospodárstva vedú k nižším cenovým úrovňam, a teda aj k výhodám pre spotrebiteľov, ale ak ich nekontrolujú orgány na ochranu hospodárskej súťaže, môžu mať negatívny vplyv v podobe narušenia voľnej hospodárskej súťaže,
- G. keďže vzhľadom na množstvo aktérov v reťazci a skutočnosť, že náklady na primárny produkt môžu tvoriť len malú časť nákladov na konečný produkt, nie je vždy ľahké zistiť, do akej miery súvisia ceny, ktoré dostávajú poľnohospodári, s cenami, ktoré sa účtujú spotrebiteľom,
- H. keďže poľnohospodári veľmi často využívajú služby spracovateľov, ako aj priamo zásobujú maloobchodníkov a keďže spracovateľský článok potravinového reťazca si vyžaduje podrobnejšiu analýzu,
- I. keďže v oznámení Komisie sa uvádza, že závažné problémy, ako sú zneužívanie dominantnej kúpnej sily, nekalé praktiky pri uzatváraní zmlúv, obmedzený prístup na trh, nedostatok informácií o tvorbe cien a rozdeľovanie ziskových marží, sa môžu vyskytovať vo všetkých častiach potravinového reťazca,
- J. keďže sa jednoznačne rozlišuje medzi potenciálne nekalými obchodnými praktikami a postupmi, ktoré môžu narúšať hospodársku súťaž, a keďže žiadny z nich nie je nevyhnutným dôsledkom nerovnováhy medzi rokovacou silou,
- K. keďže v oznámení Komisie sa uvádza, že súčasné účinne presadzované právne predpisy sa na základe jednotlivých prípadov využívali na riešenie závažného porušovania práva hospodárskej súťaže vrátane kartelov a udržiavania úrovne maloobchodných cien a že treba preskúmať ďalšie potenciálne nekalé praktiky alebo praktiky, ktorú môžu narúšať

hospodársku súťaž, na základe jednotlivých prípadov v kontexte podmienok miestneho trhu,

- L. keďže výrobky vlastnej značky sú len značky vyrobené maloobchodníkmi alebo pre maloobchodníkov, ktoré prinášajú zvýšenú hodnotu a výber pre spotrebiteľov, poskytujú možnosť predaja pre mnohých malých a stredných dodávateľov v mnohých členských štátoch, sú vyrábané niektorými poprednými výrobcami iných značiek, často majú vedúce postavenie na trhu z hľadiska spotrebiteľských informácií a verejného zdravia a tým plnia ciele v oblasti verejnej politiky,

Charakter reťazca a ciele

1. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby jednoznačne uznali, že náležité fungujúci potravinový dodávateľský reťazec možno najlepšie zabezpečiť prostredníctvom slobodného konkurencieschopného trhu, na ktorom všetci aktéri – nielen výrobcovia, ktorí sú jeho kľúčovým článkom, ale aj tí, ktorí zaisťujú pridanú hodnotu výrobku – môžu postupovať z obchodného hľadiska primeraným spôsobom a dosahovať spravodlivý zisk a na ktorom sa využíva regulácia na zaručenie a presadzovanie hospodárskej súťaže, zabezpečenie možného prístupu pre nových účastníkov, zaručenie bezpečnosti a nápravu jednoznačne preukázaného zlyhania trhu;
2. víta oznámenie Komisie s názvom Lepšie fungovanie potravinového reťazca v Európe, keďže sa v ňom uznáva, že celkovo reťazec funguje dobre v tom, že „dodáva európskym spotrebiteľom vysokokvalitné potraviny za dostupné ceny, zaisťuje bezpečnosť a vystopovateľnosť potravín a môže sa pochváliť širokou ponukou vysoko konkurencieschopných, inovačných a tradičných výrobkov“;

Nerovnováha v reťazci a ceny

3. vyzýva Komisiu, aby uznala, že v záujme stimulácie udržateľných a etických systémov výroby je potrebné poskytovať poľnohospodárom kompenzácie za ich investície a záväzky v týchto oblastiach;
4. poznamenáva, že vyššie spotrebiteľské ceny potravín vytvárajú tlak na príjmy domácností, najmä na príjmy najzraniteľnejších domácností; uznáva dôležitú úlohu, ktorú zohráva hospodárska súťaž medzi jednotlivými aktérmi v rámci potravinového dodávateľského reťazca a vďaka ktorej si môžu všetci spotrebiteľia, najmä tí najzraniteľnejší, vyberať a profitovať z nižších cien, a zdôrazňuje, že žiadna reforma potravinového dodávateľského reťazca nesmie poškodzovať hospodársku súťaž ani nepriaznivo zasahovať spotrebiteľov;
5. domnieva sa, že nerovnomerná reakcia zaznamenaná medzi vývojom cien komodít a spotrebiteľských cien potravín by mohla byť znakom nerovnováhy v potravinovom dodávateľskom reťazci, ktorá by mohla mať negatívne dôsledky pre výrobcov i spotrebiteľov; vyzýva Komisiu, aby preskúmala a v prípade potreby i posilnila nástroje Únie na zníženie nestability cien na agropotravinárskom trhu, ale zdôrazňuje, že zvýšená transparentnosť v rámci reťazca je kľúčom k zlepšeniu hospodárskej súťaže a odolnosti voči cenovej nestabilite;

Hospodárska súťaž

6. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, aby európske právo hospodárskej súťaže a jeho presadzovanie zodpovedalo riešeniu všetkých možných prípadov narúšania hospodárskej súťaže v potravinovom reťazci; zdôrazňuje, že zmeny pravidiel sú potrebné len v prípade, že je jasne dokázané, že prostredníctvom súčasných, riadne presadzovaných pravidiel nemožno neutrálnym spôsobom zamedziť postupu, ktorý jednoznačne narúša hospodársku súťaž;
7. vyzýva vnútroštátne orgány a orgány EÚ na ochranu hospodárskej súťaže, aby vyšetřovali a v prípade potreby prijali opatrenia proti praktikám narúšajúcim hospodársku súťaž medzi všetkými účastníkmi v potravinovom dodávateľskom reťazci vrátane všetkých praktík, v dôsledku ktorých by sa poľnohospodári mohli ocitnúť v nevýhodnej rokovacej pozícii;

Spravodlivé a nekalé obchodné praktiky

8. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby identifikovali nezákonné obchodné praktiky a bojovali proti týmto praktikám, ktoré majú škodlivý vplyv na fungovanie vnútorného trhu, vrátane všetkých praktík, ktoré používajú veľkoobchodníci a maloobchodníci a v dôsledku ktorých by sa poľnohospodári mohli ocitnúť v mimoriadne nevýhodnej rokovacej pozícii; zdôrazňuje, že lepšia znalosť zmluvných práv prispeje k predchádzaniu týmto praktikám;
9. zdôrazňuje, že základom zmluvných vzťahov by mala byť zmluvná sloboda a že každá iniciatíva, ktorou sa táto sloboda obmedzuje, by sa mala opierať o jasný a jednoznačný dôkaz o tom, že je potrebná s cieľom prispieť k otvorenejšiemu a voľnejšiemu konkurencieschopnému trhu;
10. vyzýva členské štáty, aby vytvorili bezpečnejší základ pre zmluvné vzťahy v rámci celého potravinového dodávateľského reťazca tým, že navrhnu dobrovoľné kódexy pre osvedčený zmluvný postup;
11. vyzýva Komisiu, aby uskutočnila podrobnejšiu analýzu nekalých praktík a vzťahov v členských štátoch, a žiada, aby táto analýza zahŕňala porovnávaciu analýzu postupov, ktoré sa v členských štátoch považujú za spravodlivé alebo nekalé, ako základ všetkých ďalších odporúčaní; domnieva sa, že táto analýza by mala byť zameraná najmä, i keď nie výlučne, na tieto postupy:
  - zmeny dohôd o dodávke so spätnou účinnosťou;
  - platby, ktoré neboli vykonané v primeranej lehote po prijatí faktúry;
  - platby za skladovanie alebo zapísanie do zoznamu;
  - odmietnutie poskytnúť dodávateľovi náhradu za chyby v predpovedi, ktoré pravdepodobne spôsobil maloobchodník;
  - platby na zaistenie lepšieho umiestnenia tovaru;
  - neinformovanie dodávateľa o propagácii, za ktorú má zaplatiť;
  - vyradenie dodávateľov zo zoznamu z dôvodov, ktoré nie sú skutočnými obchodnými dôvodmi;
12. vyzýva Komisiu, aby odmietla každý politický návrh, ktorý je založený na tvrdení, že

vývoj vlastných značiek narúša hospodársku súťaž alebo má nekalý charakter, alebo ktorý by oslaboval potenciál vlastných značiek zabezpečiť primeraný pomer medzi cenou a kvalitou a prístup na trh pre malé a stredné podniky, ako aj veľkých výrobcov v rámci slobodnej, spravodlivej a otvorenej hospodárskej súťaže s inými značkami, a aby zaistila, aby sa vo všetkých politických návrhoch uznávalo, že maloobchodníci sú podnikateľskými subjektmi a majú právo stanoviť, ktoré výrobky chcú predávať podľa práva hospodárskej súťaže a spravodlivých postupov, a aby ich vlastné značky podliehali rovnakým predpisom ako akékoľvek iné značky;

Presadzovanie

13. navrhuje, aby Komisia v počiatočnom štádiu podporovala výmeny najlepších postupov medzi členskými štátmi a preskúmala dobrovoľné a regulačné metódy uplatňované v členských štátoch v záujme rozpoznania a ukončenia nekalých zmluvných praktík;
14. podporuje vytvorenie pozície ombudsmana vo všetkých členských štátoch, ktorý by rozhodoval o sporoch medzi všetkými aktérmi, preveroval sťažnosti a poskytoval odporúčania, ako možno zlepšovať dodržiavanie právnych predpisov a dobrovoľných kódexov; vyzýva týchto ombudsmanov, aby si vymieňali najlepšie postupy a koordinovali svoju činnosť;

Informácie pre spotrebiteľov a ceny

15. konštatuje, že druhá hodnotiacia tabuľka spotrebiteľských trhov vyjadruje spokojnosť spotrebiteľov so službami, ktoré ponúkajú maloobchodníci s potravinami, ale odhaľuje aj nespokojnosť, pokiaľ ide o porovnateľnosť cien potravín; víta prvú verziu nástroja na monitorovanie cien potravín v Európe, ale upozorňuje, že je potrebné prihliadať na transparentnosť cien v celom reťazci;
16. vyzýva členské štáty, aby s cieľom dosiahnuť spravodlivé ceny posilnili riadiacu schopnosť a rokovaciu silu výrobcov a organizácií výrobcov vo vzťahu k iným hospodárskym subjektom v rámci potravinového reťazca a podporovali vytváranie organizácií, ktoré posilňujú prepojenia medzi rôznymi zúčastnenými stranami v rámci odvetví za predpokladu, že nenarúšajú riadne fungovanie jednotného trhu;
17. domnieva sa, že pre spotrebiteľov je zásadne dôležité, aby mali prístup k jasným informáciám na označení výrobku umožňujúcim určiť pôvod nespracovaných potravín a identifikovať miestne a tradičné výrobky;

Posilnenie pozície výrobcov

18. žiada Komisiu a členské štáty, aby nabádali dodávateľov, najmä poľnohospodárov, aby sa stali efektívnejšími aktérmi v rámci dodávateľského reťazca tým, že v záujme zvýšenia svojej rokovacej sily sa zoskupia do družstiev a/alebo organizácií výrobcov; nabáda ich, aby investovali do predchádzajúcich segmentov dodávateľského reťazca, aby mohli profitovať z pridanej hodnoty svojich výrobkov;
19. vyzýva členské štáty, aby zaviedli riadnu a primeranú právnu zodpovednosť za zneužívanie trhu s dodávkami potravín subjektmi alebo jednotlivcami;

20. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.

Or. en